

ORGANIZACE VELENÍ VOJSKŮM PŘI PŘÍPRAVĚ A VEDENÍ PROTIÚDERU

Aktuálnost problematiky velení vojskům při přípravě a vedení protiúderu je především dána základním principem obranné operace, kterým je její vysoká aktivita a rozhodnost.

Nejvýznamnějším znakem aktivní obrany je rozhodný protiúder. Uskutečňují jej zpravidla druhé sledy, a to většinou při boji o hlavní pásmo obrany — v armádním měřítku; o druhé pásmo obrany, obvykle v rámci frontu. Jeho cílem může být zničení úderného uskupení nepřítelů, obnovení postavení na státní hranici a vytvoření podmínek pro přechod hlavních sil do protiútočné operace.

Příprava protiúderu v první řadě vyžaduje řešení **organizace systému velení**. To znamená orgánů a míst velení, spojovací soustavy a také prostředků automatizace. K řízení protiúderu je většinou zřizováno **předsunuté místo velení**, které zaujímá velitel s hlavními funkcionáři. Na směr (čáru) protiúderu, vyjádřené spojovacími prostředky tohoto místa velení.

Spojení velitele frontu (armády) s hlavním velitelem ozbrojených sil na válčišti (velitelem frontu) a vojsky (v dotyku i protiúderného uskupení) je zabezpečeno po radioreléových (i linkových) přímých spojích, kanálech opěrné spojovací sítě, osobními rádiovými stanicemi a rádiovými prostředky velitelsko-štábních vozidel ve-

litelů druhů vojsk a náčelníků speciálních vojsk, vyčleněných do sestavy předsunutého místa velení s nadřazeným štábem, se všemi ostatními podřízenými veliteli a sousedy přes spojovací uzel velitelského stanoviště.

Z prostředků automatizace velení jde o využití převozných výpočetních a přenosových komplexů MOMI. Na stupni svazku zavedených mikropočítačů POTAS.

K dalšímu okruhu řešených otázek velení v přípravě protiúderu patří nepřetržitě **získávání, shromažďování, studium, ujasnění a hodnocení údajů o situaci vojsk**. Před zahájením protiúderu je důležitý propoččet **správné volby času k vyrazení**. Přitom je nutné zhodnotit vzniklou situaci a možnost její změny do zahájení protiúderu, vzdálenost prostorů rozmístění vševojskových svazků od čar rozvinutí, dobu potřebnou na přípravu bojové techniky, zbraní a osob.

Při protiúderu platí zásady, že jeho úspěch bude zajištěn tehdy, podaří-li se v co nejkratším čase shromáždit nezbytné informace, přijmout rozhodnutí, stanovit úkoly, organizovat součinnost vojsk, připravit a vykonat rozhodné úderu na nepřátelské objekty prvního pořadí a včas přisunout a zasadit volné síly z hloubky.

Aby bylo možné v každém konkrétním případě protiúderu stanovit zdůvodněně

kvalitativní a kvantitativní požadavky na zasazení protitúderného uskupení je nezbytná podrobná analýza, která napomáhá stanovení této doby.

Z praktických zaměstnání operační přípravy je zřejmé, že protitúder je výhodné **zahájit** tehdy, když je nepřítel dezorganizován, jeho bojová sestava je narušena údery konvenčních [jaderných] zbraní a operační zálohy není možné v krátké době zasadit. V důsledku častých, náhlých změn v situaci, rychlého manévru bojovými prostředky, zvláště vzrůstající aeromobilnosti vojsk, současné tendence naznačují potřebu zkracovat celkovou dobu vyhrazenou k vedení protitúderu. Omezením času vynaloženého na velení a doby nezbytné k uskutečnění protitúderu se vytvářejí příznivé předpoklady pro rychlé využití výsledků palebného ničení. Vojska mohou včas přejít do mohutného překvapivého protitúderu a v krátké době obklíčit a zničit útočící nepřátelská uskupení. Vzhledem k tomu je potřebné předat včas veliteli vojsk, která jsou vyčlenována do protitúderného uskupení, nejnutnější podklady, jako jsou např. stanovení přesného i jasného cíle a určení způsobu bojové činnosti, jenž odpovídá cíli a konkrétním podmínkám situace. Proto také další rozhodující součástí velení vojskům je **rozhodnutí velitele**. Se zřetelem k vzniklé situaci upřesní velitel frontu [armády] ve svém rozhodnutí pro protitúder zámýsl činnosti, tj. jakého nepřitele (cíl činnosti) a v jakém pořadí je nutné zničit, sestavu, uskupení vojsk a charakter jejich manévru, cíle, dobu a způsoby jaderného i palebného ničení, úderu na objekty prvního pořadí, čáry rozvinutí, směry útoku a bojové úkoly, způsob podpory vojsk dělostřelectvem i frontovým letectvem a dobu pohotovosti. Všechny prvky tohoto rozhodnutí jsou v úzké souvislosti a vyplývají z hlavních zásad obranné operace (boje) a velení vojskům. Odráží se v něm principy centralizace řízení činnosti vojsk ve všech článcích a vytvářejí se předpoklady k jejich dokonalé součinnosti.

Přesná a nepřetržitá **součinnost** při přípravě i vedení protitúderu je hlavní podmínkou úspěchu. Velký význam součinnosti při plnění tohoto rozhodujícího operačního úkolu v průběhu vedení obranné operace je dán i tím, že cíl protitúderu může být dosaženo pouze společným a sladěným úsilím svazků a útvarů různých druhů vojsk a speciálních vojsk. Jde o jedno z nejjednodušších období velení vojskům. Proto také přípravou podkladů k organizaci součinnosti se zabývají v polním velení profesionálně nejlépe připravení důstoj-

níci, za osobního řízení velitele frontu [armády], velitelů druhů vojsk, náčelníků speciálních vojsk a služeb. Tito příslušníci štábu zpracují v souladu s rozhodnutím velitele [za dobu stanovenou metodickou prací štábu v poli] písemný dokument — Plán organizace součinnosti frontu [armády] pro přechod do protitúderu. Zčásti navazuje na dříve provedenou celkovou součinnost pro obrannou operaci, a to zpravidla ve spojení s obranným bojem za udržení taktického pásma obrany a řešenými úkoly i cíli, které směřuje pouze k vytvoření podmínek vhodných k protitúderu.

V podstatně širším rozsahu je součinnost připravována, časově i prostorově všestranně rozpracována na konkrétní situaci v průběhu vedení obranné operace. Jde o činnost, kterou rozhodujeme o splnění jejího cíle. **Zaměřím se proto na praktickou práci** velitele, velitelů druhů vojsk a náčelníků speciálních vojsk při organizaci součinnosti k uskutečnění protitúderu.

Vlastní součinnost je v praxi realizována metodou pokynů velitele, nebo metodou odpovědí podřízených na dotazy velitele. Na zaměstnáních operační přípravy ve výcvikovém roce 1987—88 jsme ji uskutečňovali s využitím reliéfních maket terénu, které se osvědčilo připravit v měřítku 1 : 50 000 (v menším měřítku je již nesnadná orientace).

Obsah organizace součinnosti k protitúderu může být různý. Velitel frontu [armády] vydanými pokyny zpravidla upřesní otázky a stanoví období, ke kterým ji připravit. Jako konkrétní příklad uvádím možnou variantu se skutečným obsahem **tří období**:

1. Zabezpečení přesunu a rozvinutí vojsk protitúderného uskupení.
2. Provedení protitúderu a splnění úkolu prvního dne.
3. Rozvíjení protitúderu, obklíčení a zničení hlavního uskupení nepřitele.

V praktickém řešení **prvního období** je charakterizována činnost a situace **nepřítel** (po směrech, prostorech), její možný vývoj, celková hodnota uskupení sledů, slabá i silná místa, možný zámýsl, opatření, jež mohou zmařit přesun a zasazení protitúderného uskupení (časově a prostorově), možnosti taktického letectva, bitevních vrtulníků, vysoce přesných zbraní, vzdušných výsadků, průzkum pochodových os a čar přechodu ke zteči.

Složitost vývoje situace při přípravě protitúderu se zásadně projeví v **pokynech velitele**. Jde především o upřesnění úkolů vojskům v dotyku, možnosti a způsoby zastavení útoku nepřitele, upevnění dosaže-

né čáry, ničení druhých sledů, záloh a výsadek. Podmínky, za kterých bude front (armáda) připravovat protiúder, vyžadují podrobněji upřesnit bojovou sestavu, zabezpečení přesunu a rozvinutí úderného uskupení, vyvedení, organizaci pochodu a jeho zabezpečení (komunikace, pochodové osy, zajištění, dodržování stanovené pochodové rychlosti, mezer a vzdáleností mezi proudy), organizaci rozvinutí, bojovou sestavu na čáře přechodu ke zteči, přikrytí boků a součinnost se sousedy, překročení vojsk v dotyku.

Z praktického hlediska je to důležité proto, že přisunovaná vojska většinou neznají situaci v prostoru zasazení, která se navíc nadále vyvíjí a někdy bude proto nutné operativně upřesnit (ve variantách) způsob i konkrétní prostor zahájení bojové činnosti při zasazení.

Důraz je potřebné také položit na upřesnění otázek s **orgány teritoria**, zejména na ničení výsadek, diverzní průzkumných skupin vojsky frontu a orgány teritoria, chemický a radiace průzkum, varování vojsk, signály, odstraňování následků úderů vysoce přesných zbraní na vojska a teritoriální objekty, varianty manévru protiúderným uskupením k překonání požárů, rozsáhlých zátop atd.

Velitelé druhů vojsk, náčelníci speciálních vojsk a služeb za svou oblast rozpracují a stejnou metodou prakticky objasní:

— **raketové vojsko a dělostřelectvo** — úkoly přechodu ke zteči vojsky protiúderného uskupení, hlavní objekty ničení, způsob a dobu vedení raketových úderů, úsilí dělostřelectva, změny, které vyplývají z přeskupením svazků a útvarů raketového vojska a dělostřelectva při přípravě protiúderu, způsob a dobu nového rozdělení sil, prostředků a uskupení, úkoly v jaderném a palebném ničení nepřítele při přesunu a rozvinutí, dělostřelecké zabezpečení, dělostřelecké přípravy zteče, požadované charakteristiky účasti v jaderném a palebném ničení, způsoby jejich dosažení, společná činnost raketového vojska a dělostřelectva, frontového a vojskového letectva v prvním a druhém období palebného ničení,

— **frontové letectvo** — podpora boje vojsk v dotyku s nepřítelem, ničení jeho druhých sledů a záloh, zabezpečení vyvedení, přesun a rozvinutí protiúderného uskupení, vedení průzkumu ve prospěch zasazených součástí,

— **vojsko protivzdušné obrany** — obrana prvních sledů, organizace PVO při vyvádění svazků a útvarů na komunikace za pochodu, rozvinutí, zasazení do sražení, stanovení čar, prostorů a směrů odpověd-

nosti za zabezpečení protivzdušné obrany, manévr prostředky,

— **radioelektronický boj** — ochrana hlavních sil a prostředků proti radioreléovému průzkumu a mřížovým úderům nepřítele na osách přesunů a čáře přechodu ke zteči, předpoklad manévru prostředky radioelektronického boje, zabezpečení průletu frontového letectva narušením systému raketového vojska a dělostřelectva, taktického letectva a protivzdušné obrany nepřítele, rušení rádiových sítí, uvědomování a součinnosti pozemního vojska i letectva, řízení a navedení taktického letectva na pozemní cíle,

— **ženijní vojsko** — úprava a udržování komunikací (cest) pro vojska protiúderného uskupení, možné varianty zřizování náhradních přepravišť přes vodní překážky, ženijní budování čáry přechodu ke zteči, zřizování průchodů v zátarasech vlastních vojsk a nepřítele,

— **chemické vojsko** — zabezpečení rozmístění v hloubce, za přesunu, zaujetí výchozího prostoru a zasazení do protiúderu s důrazem na vzdušný i pozemní radiace i chemický průzkum, organizace míst speciální čistoty (kapacity, předpokládané prostory, způsob vykonání), odmořování přechodů přes vodní překážky,

— **speciální technické zabezpečení** — pouze nezbytně potřebné hlavní úkoly a druhy tohoto zabezpečení, tj. jaderného technického, raketového technického, technického zabezpečení přesunu vojsk, jejich rozvinutí a zasazení,

— **týlové zabezpečení** — organizace silničního zabezpečení přesunu, stanovení zodpovědnosti za náhradní přemostění vodních překážek, vyčlenění potřebných silničních komunikací k přesunu protiúderného uskupení, hromadné doplnění pohonných hmot před protiúderem (prostory, kapacity, organizace a metodika), zdravotnické zabezpečení ve prospěch zasazeného uskupení a další materiální otázky podle důležitosti a nutnosti,

— **v organizaci velení** — velitel (náčelník štábu) upřesní jeho zabezpečení — spojení, místa, způsob a utajení velení, zaujetí prostorů míst velení na čáře přechodu ke zteči, směr jejich přemístění.

Velitel v závěru prvního období překontroluje podstatné znalosti funkcionářů a přesvědčí se o efektivnosti součinnosti. Jsou-li otázky zvládnuty, je možné přistoupit ke druhému období, jehož struktura opět odpovídá zvolené metodě.

Tento přehled možných otázek organizace součinnosti nevypěrpává celý okruh problémů. Podle potřeby, složitosti situace a jiných podmínek mohou být jejím předmětem i další úkoly.

Rozsah článku neumožňuje zabývat se celou praktickou problematikou tří období a podrobně popsat další oblasti procesu velení při přípravě protiúderu. Pro úplnost uvádím zbývající **opatření jenom v přehledu**. Patří k nim: doručení bojových úkolů vojskům, plánování protiúderu, řízení přípravy svazu (svazků) k zasažení do protiúderu, organizování a udržení trvalé a těsné součinnosti, politická práce a všestranné zabezpečení protiúderu, organizování a plnění opatření ke zvýšení bojové pohotovosti protiúderného uskupení a zabezpečení jeho bojeschopnosti, kontrola a poskytnutí účinné pomoci.

Příprava protiúderu bude zpravidla zahájena, jakmile velitel obdrží od nadřízeného operační (bojový) úkol. V praxi se často vyskytují odlišné názory na obsah organizace velení vojskům při přípravě protiúderu. V průběhu praktických zaměstnání byla tato problematika velení ujednocena. V komplexu může **zahrnovat** organizaci: protiúderu, která spočívá v přijetí rozhodnutí, stanovení bojových úkolů svazům, svazkům, rekognoskace a součinnosti, jaderného a palebného ničení nepřítelů, všestranného zabezpečení protiúderu, velení k protiúderu a jeho plánování, kontrola a pomoci vojskům. V dalším může obsahovat přípravu vševojskového svazu (svazků) k protiúderu, zejména ženijní úpravu pochodových os do výchozího prostoru a z něj rozvínutí na čaru přechodu k protiúderu, uspořádání operační (bojové) sestavy a palebného systému, politickou práci, kontrolu pohotovosti a připravenosti k protiúderu.

V průběhu vedení protiúderu je hlavní pozornost orgánů velení zaměřena na zmaření všech nepřátelských opatření, která by mohla znemožnit nebo ztížit protiúder, a na spolehlivé zabezpečení boků protiúderného uskupení. Proto je posilován průzkum, palebnými (raketovými) údery jsou ničeny oživlé nebo nově zjištěné průzkumné palebné systémy, jaderné prostředky a vysoce přesné zbraně nepřítelů, jeho zálohy a vojska přisunovaná z týlu nebo z jiných směrů. Na bocích útočících svazků mohou být rozvíňovány protitankové zálohy a pohyblivé oddáry zatarasovací a jsou zřizovány ženijní zátarasovací a těch směrech, kde protiúder se změní ve střetné sražení, bude mít velký význam předjetí nepřítelů ve vedení úderů a rozvíňování svazků a útvarů. Rovněž bude záležet na umění velení, zejména v prosazení iniciativní činnosti velitelů všech stupňů a vojsk. Úspěchu, kterého bude dosaženo v počátku, bude důležité využít k rozvinutí a narůstání úsilí do hloubky. Vždy

je žádoucí usilovat o to, aby vojska z protiúderu ihned plynule (případně s malou operační přestávkou) přešla do protiútku, útoku. Každý protiúder (frontového i armádního měřítka) musí vytvořit výhodné podmínky k dosažení požadovaného operačního úspěchu — přechodu do protiútku, útoku na stanoveném směru.

Z přípravy a vedení soudobé obranné operace jsem vyvodil závěr, že jasně formulované zásady vojenské doktríny členských států Varšavské smlouvy vyžadují, aby byl **nově chápán také význam a uplatnění protiúderu** v podmínkách přípravy, zahájení a vedení protiútočných a útočných operací. Obrana a cíle protiúderu mají pouze omezené možnosti zničení hlavních úderných uskupení nepřítelů. Proto k dokončení zničení sil a prostředků nepřítelů hlavním druhem operací pozemního vojska budou nezbytné útočné operace. A také jako jedna z možných variant v závislosti na průběhu a výsledcích vedení obranné operace může být přechod k vedení útočné operace (v rámci přechodu do protiútku) z úspěšně uskutečněného protiúderu.

Při hledání nejvýhodnějšího způsobu velení silám a prostředkům k odražení nepřátelské agrese aktivní činnosti v obraně, tj. protiúderem, je pozornost soustředěna na rozpracování otázek přípravy a vedení obranných operací a velení v nich za různých podmínek. Je však třeba také správně a důsledně chápat cíl a nutné vyústění úsilí velení vojskům k vytvoření podmínek pro protiútok, který může být za různých okolností pokračováním protiúderu, nebo může protiútku předcházet.

Také tyto závěry je zapotřebí mít na paměti při přípravě a vedení protiúderu. Je nutné, aby celková bojová činnost vojsk v obranné operaci byla spojena jednotným zámyslem k vytvoření podmínek pro přechod do rozhodného protiútku.

Složitost velení vojskům v obranné operaci se zásadně projevuje různými podmínkami přípravy protiúderu, protiútku. Zahájení a vedení aktivní činnosti v obraně bude především určeno místem, úlohou a úkoly, které vševojskový svaz (svazek) plní v rámci obranné operace, i místem, úlohou a úkoly při přechodu k aktivní činnosti.

Při přípravě (v průběhu) protiúderu v rámci přechodu do protiútku je zapotřebí trvale **organizovat** spolehlivou protivzdušnou obranu vojsk protiúderného uskupení, ničení nepřátelských vzdušných výsadků, aeromobilních vojsk a izolovaných vojsk nepřítelů, která zůstávají v týlu a na bocích úderných uskupení. Tím lze zmařit jeho možnost narušit nebo za-

bránit přísunu i zasazení druhých sledů a záloh k vytvoření protiúderných, protiútočných uskupení a zabezpečení narůstání úsilí do hloubky.

Jedním ze základních předpokladů zabezpečení velení vojskům je trvalá realizace úkolů **operačního zabezpečení protiúderu**. V období jeho přípravy a zahájení nabývají na zvláštní důležitosti průzkum, OPŽHN, radioelektronický boj, operační maskování, ženijní, chemické, topograficko-geodetické a hydrometeorologické zabezpečení.

Organizaci a vedení **průzkumu** ovlivňuje cíl a úkoly protiúderu. Zpravidla je zaměřen k včasnému získání údajů jak pro rozhodnutí k protiúderu, tak pro konkrétní a účinné vedení úderů a palby. Zejména jde o zjišťování a upřesňování objektů prvního pořadí, ještě do zahájení protiúderu. Podle situace je možné, aby v souladu se zámyslem hlavního velitele na válčišti pro další vedení strategické operace velitel frontu po přijetí rozhodnutí k protiúderu, nebo v době jeho vedení, se rozhodl a zahájil přípravu protiútočné operace. V takovém případě k vytvoření podmínek pro přechod do strategické protiútočné operace bude zpravidla uskutečněna vzdušná operace, úder na upřesněné objekty prvního pořadí. Pokud bude velitel frontu plánovat zahájení protiútočné operace bezprostředně po frontovém protiúderu, může být vzdušná operace a úder na nově zjištěné objekty prvního pořadí vykonán již před jeho provedením nebo při zahájení protiúderu.

Ochrana proti zbraním hromadného ničení je organizována a uskutečňována s cílem maximálně snížit působení a účinky jaderných, chemických, bakteriologických (biologických) zbraní na vojska protiúderného uskupení a zachovat tak jejich plnou bojeschopnost k vedení rozhodného protiúderu. K dosažení tohoto cíle jsou organizována a prakticky uskutečňována zpravidla tato opatření: včasné zjištění příprav nepřítele k použití zbraní hromadného ničení, rozptýlení protiúderných sil, změny prostorů rozmístění, jejich ženijní budování, využívání ochranných a maskovacích vlastností terénu, zvláště ve výchozím prostoru před zasazením a za přesunu, varování vojsk před nebezpečím použití zbraní hromadného ničení nepřítele a zamoření, zjišťování následků použití zbraní hromadného ničení nepřítelem, zajištění bezpečnosti a ochrany vojsk při činnosti v zamořených prostorech, v prostorech závalů, požárů a zátop, odstraňování následků použití zbraní hromadného ničení nepřítelem.

Radioelektronický boj je společně s protiúderem důležitou bojovou silou, kterou jsme schopni dezorientovat a narušit systémem velení a řízení i výrazně snížit údernou sílu hlavního uskupení nepřátelských vojsk, cílevědomým bojem s technickým průzkumem a radiotechnickou ochranou spolehlivě zajistit zasazení protiúderného uskupení.

Význam, který je protiúderu přisuzován, vyžaduje, aby boj s nepřátelským technickým průzkumem byl veden nepřetržitě všemi způsoby. Tím lze znemožnit možnost získávání informací o rozmístění a přesunech protiúderného uskupení a prostředcích frontu, trvale ničit pozemní a vzdušné i kosmické průzkumné prostředky, vyhodnocovací střediska, rušit rádiové sítě přenosu zpravodajských informací. Velkou pozornost přitom je zapotřebí věnovat klamání a dezinformační činnosti a komplexnímu maskování proti všem druhům průzkumu.

Operační maskování je organizováno a uskutečňováno s cílem utajit před nepřítelem rozmístění protiúderného uskupení v hloubce vlastní sestavy, bojovou pohotovost, bojeschopnost a celkovou připravenost k protiúderu, prostory bojového rozmístění raketového vojska a rozmístění letectva, přípravu manévru, ženijního budování a přípravu komunikací k přesunu, přepravištění přes vodní překážky, důležitých týlových zařízení, prostorů míst velení a klamat nepřítele o skutečné činnosti. Právě jedním z nejdůležitějších úkolů operačního maskování protiúderu jsou opatření proti všem druhům průzkumu nepřítele, zvláště proti technickému, který je veden za použití optických, optoelektronických, infračervených, magnetometrických a jiných průzkumných prostředků.

Ženijní zabezpečení je nutné organizovat k udržování (budování) silničních komunikací (os přesunů), přepravištění přes vodní překážky a k uskutečnění plánovaného manévru. Významným úkolem ženijního zabezpečení protiúderu je rychlé zřizování a bezpečné udržování průchodů ve vlastních i nepřátelských zátarasech.

Chemické zabezpečení vytváří podmínky ke splnění úkolů za radioaktivního nebo chemického (bakteriologického) zamoření. Podle potřeby a vzniklé konkrétní situace zabezpečuje svazky za přesunu nebo v průběhu bojové činnosti použitím dýmu a aerosolu. Působí nepřítelem ztráty zápalnými prostředky. Chemické zabezpečení v průběhu vedení frontové obranné operace je realizováno na rozsáhlém území. Proto pro manévr vojsk z hloubky vlastního území k frontě je též důležitá součinnost s orgá-

ny teritoria vojenského okruhu a Civilní obrany.

Cílem **topograficko-geodetického zabezpečení** je připravit a včas vydat topograficko-geodetické podklady pro přípravu protiúderu a efektivní velení vojskům, zejména využití zbraní a bojové techniky.

Hydrometeorologické zabezpečení představuje komplex úkolů, z nichž k nejdůležitějším z hlediska velení patří předání informací o hydrometeorologické situaci, varování vojsk, příprava údajů k vedení raketových úderů, údajů o průchodnosti terénu apod. Cílem je co nejeftektivnější využití zbraní a bojové techniky ke splnění úkolů protiúderu a stanovení opatření k ochraně vojsk.

Praktická opatření operační přípravy potvrzují, že při plánování protiútočné bo-

vé činnosti budou pro práci velitele a štábu k dispozici velmi omezené lhůty. Zvláště je to v případě, kdy konkrétní příprava protiútočné ke zničení nepřátelského uskupení, které se vklíní do sestavy fronty v průběhu vedení obranné operace, bude zahajováno po přijetí rozhodnutí k protiúderu, jako tomu bylo v průběhu frontového VSC Dukla-88, při kterém se osvědčilo v plném rozsahu uplatnit metodu souběžného plánování.

Další poznatek svědčí o tom, že složitost a obtížnost práce velitelů a štábů při plánování protiúderu, protiútočné operace (v průběhu obranné operace) je dána i tím, že při plánování se situace vojsk stále dynamicky mění v neprospěch bránců se armád prvního sledu. V praxi je proto nutné předpokládaný vývoj operační situace mít trvale na zřeteli.

V článku jsem shrnul některé poznatky z velení vojskům v přípravě a vedení protiúderu. Pochopitelně, že v jedné stati jsem neobsáhl všechny naléhavé otázky a

k několika z nich jsem se vyjádřil z těch zorných úhlů, které současné operační umění a vojenská věda shledává jako obzvláště aktuální a intenzivně je řeší.